

Warszawa, d. 17 listopada 1919.

Naczelne Dowództwo W. P.

Oddział II

Sekcja Wojsk.-Dyplomat.

/SZTAB GENERALNY/

Ew/4 Nr. 16269/II

1845/JS
TTP

DO
GENERALNEJ ADJUTANTURY NACZELNEGO WODZA

w W a r s z a w i e.

Przesyła się do wiadomości raport pełnomocnika woj-
skowego w Rzymie z dnia 5/XI za Nr. 590/PG.

1 załącznik:

Z rozkazu

Bolesław Kirtynski
Szef Oddziału II

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA
L. Nr. 1845/JS dnia 22/XI 1919 r.
załącz. Wydział.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

1845/75

ZALACZNIK N°I

Rzym 5 Listopada 1919

Coraz wyraźniej zarysowują się tendencje Anglii do zawarcia w przyszłości porozumienia, względnie układów z Niemcami, Rosją i ewentualnie Włochami, dla przeciwstawienia się kombinacji franko-amerykańskiej. Jak było wspomniane w jednym z raportów Anglia zgodziła się na mianowanie gen. Limana von Sanders do Meksyku, dla organizowania armii, oczywiście nie na reke Ameryce. Dotychczas nie dano się sprawdzić, czy wyjazd tego generała rzeczywiście nastąpił, mówiono o tem bowiem za głośno, co miało jako skutek nawet pewien rodzaj protestu z poloficyalnych źródeł angielskich.

Obecnie znamienne jest entuzjastyczne przyjęcie gen. Diaz'a, Naczelnego dowódcy Wojsk Włoskich, w Londynie, jako też pewne detale tej uroczystości. Mianowicie reprezentanci wojskowi francuscy zachowali się w ogóle z wielką rezerwą i bardzo zimno w czasie całego obchodu, co zostało zauważone i już tutaj zakomunikowane.

Daje się zauważyć w sferach politycznych zaniepokojenie z powodu zapowiedzianych rewelacji w książce Alf. Fr. Pribrama o sekretnych traktatach od r. 1866-1914. Maja tam być podobno detale dotyczące trójprzymierza i kompromitujące do pewnego stopnia Włochy.

Nic nowego w sprawie dyslokacji Wojsk, prócz chwilowego wysłania brygady "Sassari" do Sycylii dla usmierzania rozruchów agrarnych, i wysłania części wojsk w rejon fiumanski (jak o tem w poprzednim raporcie). D'Annunzio powoli ale stale i dokładnie blokowany rozrzuca przez swoich lotników płomienne odezwy i mani-

ZALACZNIK N°I ark. 2

festy, z których najwięcej charakterystyczny do karabinierów
krolewskich (załącza się kopia). Ogólnej dyscyplinie w wojsku sprawa ta wogóle ogromnie zaszkodziła. Wszelkie translokacje Wojsk zostały wskutek tego wstrzymane, żeby nie pozwalać na szerzenie się niekarności, co przy ciągłych przejazdach było ułatwionem. Wstrzymano wszelkie tak zwane "tradott'y" t.j. masowe przewozy i żołnierze mogą jeździć tylko jako pasażerowie, za specjalnymi pozwoleniami. Ostatnio widziało się takie tradotty gdzie prawie na każdym wagonie był napis: "Evviva Lenin!" "Evviva la Russia sovietista!" itd. Pochodzi to przede wszystkim z powołności demobilizowania, co znowu jest spowodowane sytuacją nad Adryatykiem i kunktatorstwem konferencji pokojowej.

W najbliższym czasie Minister Wojny ma przedłożyć projekt o likwidacji fabryk i specjalnych warsztatów pracujących na obronę. Czekają z tym na koniec wyborów.

POSELSTWO POLSKIE
W RZYMIE
PEŁNOMOCNIK WOJSKOWY

Oryginał podpisał
E. Katkowski
Generał Podporucznik

Członek Misji

M. Kucowski
Porucznik

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

UD
IT
HIV
Y

ODEZWA D'ANNUNZIA DO KARABINIEROW ROZRZUCANA PO KRAJU PRZEZ JEGO LOT
NIKOW.

Wobec wszystkich tych, którzy z pełnym wysiłkiem woli, w chwalebny porywie, mocniejszym niż wszelkie wojska i wszelkie floty, na wieki zwrocily Fiume Wlochom i Wlochy Fiume, mam honor przeslac uroczyste pozdrowienie Legionowi Ochotniczemu Karabinierow.

Przyklad dany przez tych "najwierniejszych z wiernych" jak nalezy podporzadkowac uczucie pospolitej dyscypliny, zwierzchniemu rozkazowi Ojczyzny, jest wspanialym.

Kiedy wzorowy oficer, jak np. Kap. Rocco Vadalà, odznaczony osiemnastu nagrodami za walecznosc, trzy razy ranny, okrzykniety jako bohater niezrównany przez heroiczna brygade Sassari za swoja akcje pod Quadrivio di Pralungo i Castelletto, przechodzi do porzadku dziennego nad konfliktem sumienia i robi ofiare zupelna siebie samego dla swietej sprawy, jakiz walor maja wtedy przeciw nam nedzne klanstwa, nedzne kompromisy i jeszcze marniejsze grozby?

Kiedy wzorowy zolnierz jak np. Francesco Ciaglia, weteran z pod Gorycy i Karsu, z gory Zebio i z Tierno, odznaczony 4 razy, trzy razy ranny, przybiega do nas z niezaschnietymi jeszcze bliznami, nie mogac oprzec sie checi polaczenia ze swoim dowodca, coz sa warte upomnienia i restrykcyje tych, którzy zmysl poswiecenia mianuja niedyscyplina, a buntem zgodny poryw wszystkich ku idei sprawiedliwosci, ktora stad tylko juz swieci wykolejonemu swiatu?

Jak nigdy nie przestane twierdzic, ze prawdziwa Ojczyzna jest tu, z nami, tak tez nie obawiam sie glosic, ze tu tylko jest honor waszj broni, o karabinierzy!

Napewno nie znajdziecie go tam, gdzie w zgielku i gwarze ulicy

ODEZWA D'ANNUNZIA ark. 2

hanbi się sztandar fiumanski i pięścią dławii okrzyk wznoszący się za
umęczonym miastem!

Ani tam gdzie się policzkuje zszyta przez chirurga twarz rannego,
co śpiewa hymn powstanczy, albo się skroca cieciami palasza ucieta
już przez wroga reke, albo się rzuca na bruk, jak wor plewy takiego,
który stracił nogę w ataku na Sei Bussi!

Ani tam, gdzie na linii blokującej nas, znieważa się tych co
dla dobicia do świętego celu po kilka dni bez pokarmu, w rowach i
krzakach się kryli.

Ani też tam gdzie po włosku ogłasza się braci co "przeszli do
wroga"!

Ani tam wreszcie gdzie się konfiskuje i zabrudza list, który
daleka matka pisze do swego "dezertera".

Karabinierzy! honor waszej broni nie jest tam gdzie gwałt i
przemoc idą we wszystkim na reke temu zwierzecemu zbirowi, który
kuje kajdany i bezczęści zmęczone Włochy!

Honor Wasz jest tu, gdzie częsc najlepsza z was, codziennie
wzrastająca, pod dowództwem najdzielniejszego wodza dokłada wszelkich
starań dla oczyszczenia miasta z intruzów, dla uzdrowienia życia
publicznego, czyniąc z naszego Fiume harmonijny i wspaniały przykład
dla świata! :

POSELSTWO POLSKIE
W RZYMIE
PEŁNOMOCNIK WOJSKOWY

Oryginał podpisał
E. Katkowski
Generał Podporucznik

Członek Misji

E. Katkowski

Porucznik